

Vojáci u Stanjury. Dokumenty popisují, jak tajná služba promluvila do zakázky

SZ seznamzpravy.cz/clanek/domaci-kauzu-do-zakazky-na-financich-vstoupil-sef-vojenske-tajne-sluzby-pise-firma-264431

Jiří Pšenička

Do nedávného výběru nového dodavatele pro jeden z klíčových digitálních systémů státu – jde o systém pro výběr daní ADIS – vstoupilo podle zjištění Seznam Zpráv Vojenské zpravodajství, konkrétně jeho tehdejší ředitel Jan Beroun.

Hovoří o tom interní dokumenty americké firmy IBM, jejichž kopie redakce získala. Právě IBM se zmíněné veřejné soutěže zúčastnila, ale neuspěla a výsledky napadla u antimonopolního úřadu. Pravost dokumentů redakci potvrdilo hned několik zaměstnanců firmy.

Z jakého důvodu vojenská tajná služba do miliardového tendru v samém finále vstoupila, není ani po dotazech na odpovědná místa jasné. Stejně jako to, kdo vojenské tajné službě tento úkol dal, když formálně jí taková agenda nepřísluší.

Seznam Native

Internet věcí se v blízké budoucnosti stane součástí domácností. Co všechno ovlivní?

Seznam Zprávy se na zapojení do tendru ptaly jak bývalého ředitele Berouna, tak všech dalších klíčových aktérů včetně vedení Finanční správy a Ministerstva financí. Vesměs se k této záležitosti odmítají jakkoliv vyjádřit, nikdo ale účast Vojenského zpravodajství výslovně nepopřel.

„Vzhledem k tomu, že jde o vnitřní záležitosti ČR týkající se kritické informační infrastruktury státu, nemůžeme se k vašemu dotazu vyjádřit,“ reagovala například mluvčí Ministerstva financí Gabriela

Krušinová.

Střet kolem systému pro výběr daní. „Pomoc“ nabízí odstavená firma

11. 10. 2024 9:55

„Eskalace na globální úrovni“

Společnost IBM spravovala digitální systém ADIS už od 90. let, v posledním období v tandemu s firmou O2 IT Services.

Nově se však o systém využívaný berními úředníky stará firma Eviden Czech Republic z koncernu Atos, jak už [Seznam Zprávy](#) [popsaly](#). Ta po všech peripetích (viz průběh soutěže v níže uvedené časové ose) vyhrála tendr, který loni vyhlásilo Generální finanční ředitelství (GFŘ) spadající pod Ministerstvo financí řízené Zbyňkem Stanjurou (ODS).

„Eskalace“ ze strany Vojenského zpravodajství souvisela podle dokumentů s předávkou systému ADIS vítězné firmě Eviden. Formulace z dokumentů vyznívají tak, že šlo o to, aby IBM nedělala problémy. Případ se odehrál během letošního dubna, kdy smlouva s vítězným dodavatelem ještě nebyla podepsána a antimonopolní úřad na podnět poražených účastníků [zkoumal, zda soutěž byla podle pravidel a férová](#).

„GFŘ zaúkolovalo Vojenské zpravodajství, aby situaci kolem předávání ADIS eskalovalo na globální úrovni IBM. Není nám známo, zda je standardním postupem, aby GFŘ úkolovalo Vojenské zpravodajství a zda je standardní, aby Vojenské zpravodajství takový úkol exekvovalo,“ stojí v materiálu IBM, který hodnotí průběh tendru.

Na pozadí schůzky s Bidenem

Z dalšího dokumentu získaného redakcí pak vyplývá, že tehdejší šéf tajné služby Beroun jednal v USA s nejvyšším vedením IBM, přičemž při jednání zdůraznil, jak je pro Česko ADIS důležitý a vláda si nemůže dovolit jeho výpadky.

Jde o dopis, který jednomu z českých manažerů IBM zaslal viceprezident z globálního vedení koncernu David Barnes. Tento vrcholný manažer globální společnosti popisuje, jak se právě s Janem Berounem potkal v USA, když tam byla v dubnu česká delegace vedená premiérem Petrem Fialou. Předseda české vlády měl jako hlavní bod programu setkání s americkým prezidentem Bidenem, společně se šéfy všech tří českých tajných služeb navštívil i centrálu CIA.

„Tento úředník (Jan Beroun) neměl u sebe průkaz, ale zprávu od ministra financí o politické a společenské důležitosti daňového systému a že si vláda nemůže dovolit jeho selhání. Řekl jsem mu, že okolnosti kolem smlouvy a přechodu jsou mnohem složitější, než si možná uvědomuje. Poukázal jsem na neúspěchy při zadávání veřejných zakázek a na absenci tranziční smlouvy, jak je standardní praxí napříč EU,“ stojí v anglicky psaném textu od viceprezidenta IBM.

Oficiálně však firma IBM na žádný z doplňujících dotazů adresovaných mluvčímu Vladislavu Doktorovi už neodpověděla.

Dopis z globálního vedení IBM do Česka

CZ National Security Adviser Tomáš Pojar who I'd met previously asked that I speak with someone he introduced as Director General of Military Intelligence. This official didn't have a card but was carrying a message from the Finance Minister about the political and social importance of the tax system and how the government could not afford a failure. I told him that the circumstances around the contract and the transition were a lot more complicated than he may be aware. I pointed to failures in the procurement and the absence of a transition contract as is standard practice across the EU and also mentioned your meeting late last year with the Finance Minister. He understood that perhaps he didn't have the full picture, but is going to send me an email with further details which I will pass on.

Foto: Seznam Zprávy

Výňatek z dopisu, který jednomu z českých manažerů poslal viceprezident IBM David Barnes.

PŘEKLAD:

Český poradce pro národní bezpečnost Tomáš Pojar, kterého jsem dříve potkal, mě požádal, abych si promluvil s někým, koho představil jako ředitele Vojenského zpravodajství. Tento úředník neměl u sebe průkaz, ale zprávu od ministra financí o politické a společenské důležitosti daňového systému a že si vláda nemůže dovolit jeho selhání. Řekl jsem mu, že okolnosti kolem smlouvy a přechodu jsou mnohem složitější, než si možná uvědomuje. Poukázal jsem na neúspěchy při zadávání veřejných zakázek a na absenci tranziční smlouvy, jak je běžnou praxí napříč EU, a zmínil jsem se také o vaší schůzce koncem loňského roku s ministrem financí. Pochopil, že možná nemá o situaci úplný obrázek, ale pošle mi e-mail s dalšími podrobnostmi, které předám.

Stanjura se omlouvá, Beroun mlčí

Z textu viceprezidenta IBM Barnese vyplývá, že schůzku v USA pomohl zprostředkovat premiérův poradce pro národní bezpečnost Tomáš Pojar.

Ten odmítá, že by se nějaké schůzky v USA k ADIS osobně zúčastnil. A popírá i zprostředkovatelskou roli, nicméně připustil, že se s lidmi z IBM mohl potkat jinde. „Pokud mě někde oslovili na

nějaké konferenci či jiné hromadné akci, nevím, to je možné. Takových setkání je fakt hodně,“ uvedl.

Odpovědi na to, proč se do zakázky kolem systému ADIS vložil Jan Beroun, se vyhnul také ministr financí Stanjura, i když ho reportér oslovil osobně v Poslanecké sněmovně. „Já se fakt omlouvám,“ reagoval ministr s tím, že musí na jiné jednání.

Vyjádření neposkytla ani generální ředitelka Finanční správy Simona Hornochová. „Nevím, co se píše v interních materiálech IBM, a nebudu se k otázkám tohoto typu vyjadřovat,“ uvedla.

Ani bývalý ředitel Vojenského zpravodajství Jan Beroun ke svému angažmá v zakázce nic neřekl. A to i přesto, že se ho Seznam Zprávy snažily v minulých týdnech opakovaně kontaktovat telefonicky, e-mailem a přes mluvčího Richarda Klímu také na jeho současném pracovišti – Řízení letového provozu.

Ani sama tajná služba prý není schopna k věci nic říct, když s Janem Berounem ztratila spojení. „Jan Beroun již není ředitelem služby ani příslušníkem Vojenského zpravodajství. K vašim dotazům nemám k dispozici žádné informace,“ uvedl mluvčí tajné služby Jan Pejšek.

Černochová prý žádný úkol nedala

Vojenskému zpravodajství v absolutní většině případů zadává úkoly ministr obrany, pokyny ale může řediteli udělovat i vláda nebo eventuálně prezident jejím prostřednictvím. Nikoliv ale ministr financí či jemu podřízení úředníci.

Soudy v minulosti už řešily i případ zneužití Vojenského zpravodajství. Jana Nagyová-Nečasová, bývalá ředitelka kabinetu premiéra Petra Nečase, ještě jako milenka předsedy vlády nechala podle rozsudku zpravodajce, aby tajně sledovali Nečasovu manželku.

Co dělá Vojenské zpravodajství

- Vojenské zpravodajství je jednotnou ozbrojenou zpravodajskou službou České republiky integrující rozvědnou a kontrarozvědnou činnost.
- Jeho základním úkolem je získávat, shromažďovat a vyhodnocovat informace důležité pro obranu České republiky.
- Je přímou součástí Ministerstva obrany.
- V jeho čele stojí ředitel, který je z výkonu své funkce odpovědný ministrovi obrany.

Ministryně obrany Jana Černochová (ODS) podle vyjádření resortu řediteli Janu Berounovi žádný pokyn ohledně ADIS nedala. „Proč a s kým Jan Beroun v USA jednal, se budete muset zeptat jeho. Od ministryně žádný takový úkol neměl,“ uvedl na dotaz mluvčí resortu obrany David Polák.

Jan Beroun v čele Vojenského zpravodajství skončil krátce po inkriminované cestě do Spojených států. Resort ale vylučuje, že by angažmá, které popisuje interní dokument IBM, a Berounův o několik měsíců uspíšený odchod měly jakoukoliv souvislost.

„Změna na pozici ředitele Vojenského zpravodajství s tím nijak nesouvisí, jejím důvodem byl končící závazek pana Berouna po deseti letech ve funkci,“ uvedl také mluvčí Polák.

Podle Pirátů sundal Bartoše. Já to nezapackal, brání se „otec digitalizace“ z ODS

16. 10. 2024 12:40

Angažoval se i muž, který zemřel v Dubaji

O vyjednávání muže napojeného na Vojenské zpravodajství ohledně daňového IT systému ADIS už jednou Seznam Zprávy psaly.

Šlo o případ podnikatele Martina Horáka, zmiňovaného i v kauze Dozimetr, který podle oficiální úřední správy spáchal loni v září v Dubaji sebevraždu.

Horák měl podle zákulisních informací několik let úzké kontakty s vojenskou tajnou službou a těsně před smrtí podle svědků řešil v Česku právě ADIS, a to s jedním ze státních úředníků odpovědným za tento systém.

„Byl to kámoš, mluvil jsem s ním u nás na baráku (GFŘ, pozn. red.) a mluvili jsme o bezpečnostních souvislostech ADIS, to je pravda,“ řekl zmíněný úředník redaktorovi Seznam Zpráv s tím, že se s Horákem měli setkat znovu po jeho návratu z osudné cesty na Blízký východ.

System pro berňáky

- ADIS (automatizovaný daňový informační systém) je IT systém, který využívá Finanční správa ČR, tedy všechny regionální finanční úřady, Odvolací finanční ředitelství v Brně a také pražské Generální finanční ředitelství. Jeho úkolem je podpora činností při správě a evidenci daní a poplatků. Skládá se z řady dílčích modulů, součástí je i třeba portál pro daňové poplatníky „Moje daně“.
- Od roku 1991 ADIS v roli systémového integrátora spravovala česká filiálka nadnárodní firmy IBM, přičemž jejími subdodavateli byly české firmy GIST, Taxnet a Intax.
- Systém byl ale v posledních letech dáván za negativní příklad, jak se státní správa dostala do závislosti na jediném dodavateli (tzv. vendor lock-in), kritika směřovala i na jeho údajnou zastaralost a opakované zadávání dílčích zakázek bez soutěže.

Boj o daňový systém pokračuje

System ADIS má zásadní význam pro fungování veřejného sektoru. Bez něj by stát nebyl schopen vybrat žádné daně. O jeho novém vývoji a poskytovateli podpory už sice bylo rozhodnuto, ale

předchozí dodavatelé se o miliardovou zakázku zajímají i nadále.

Jak Seznam Zprávy také popsaly, firma 02 IT Services podala v červnu proti rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, který rozhodnutí o vítězi tendru stvrdil, správní žalobu. Zatím o ní nebylo rozhodnuto.

Firma IBM zase Finanční správě nedávno nabídla, že jí „pomůže“ se zapracováním nové daňové legislativy do IT systému. A to údajně cenově výhodněji než vítěz zakázky.

Navíc začíná souboj firem o výstavbu úplně nového daňového IT systému (pod názvem nDIS), který by měl ADIS po roce 2027 vystřídat. Zúčastní se jej pravděpodobně všechny IT společnosti, co tak tvrdě bojovaly o starý digitální systém.